

Learning Circle

Suriname - Nederland

Het warme en gastvrije onthaal in Suriname. De blijheid, muziek, de acceptatie van hoe dingen [soms anders] gaan. En de wil om er samen wat van te maken. Het “adjossie, adjossie, adjossie” bij vertrek, is niet alleen een vorm van afscheid nemen. Het werd ons toegeroepen door nieuwe vrienden die hopen op een spoedig terugzien om door te bouwen aan wat we samen gestart zijn. Van 12 tot en met 20 januari bezochten 14 leerkrachten uit Nederland verschillende scholen uit Suriname, die allen deelnemen aan de Learning Circle Suriname – Nederland SO. Bij terugkomst in Nederland spreken we met Bob Hofman over deze indrukwekkende studiereis.

Learning Circle: Samenwerken en samen leren

Learning Circles zijn een concept van iEARN. Een Learning Circle is een tijdelijke leergemeenschap waarin leerlingen en docenten gedurende een bepaalde periode samenwerken en samen leren. Met behulp van Internet, e-mail, wiki en chat wordt er in een Learning Circle gecommuniceerd. Van iedere school neemt een ‘class’ deel; dat kan een hele klas zijn, maar ook een kleinere groep leerlingen in een ander verband.

De leerlingen in een Circle bespreken samen een onderwerp dat van tevoren is vastgesteld; het zgn. ‘Circle Theme’. Iedere ‘class’ stelt aan de overige Circle-deelnemers één vraag binnen het kader van het ‘Circle Theme’. De leerlingen gaan dan op onderzoek [bronnen, webbased, eigen omgeving] om de gestelde vragen zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden. De antwoorden die binnen zijn gekomen op de eigen ‘gesponsorde vraag’ worden verwerkt tot een samenvatting. Alle samenvattingen worden gedeeld en verwerkt tot een Circle publication.

Binnen de Learning Circle wordt uitgegaan van een doorlopende informatieleerlijn in het leerproces: Verwerven, Valideren, Verwerken en Verstreken van informatie. In een Learning Circle wordt dus zowel aan vakspecifieke doelen gewerkt [inhoud van de Circle], als aan onderdelen van de ict- en Informatievaardigheden-leerlijn. Learning Circles draaien in Nederland al sinds 1995 en worden in samenwerking met 37 landen uitgevoerd. Ieder jaar komen er weer nieuwe landen bij. De Suriname – Nederland SO Learning Circle is de 353e!

Een vaste plek voor ict en samenwerkend leren

Het idee voor deze Learning Circle is geboren in het voorjaar van 2007. Samen met Nico Teunissen en Elle Peters van SG Mariëndael in Arnhem werd gezocht naar een manier om ict en samenwerkend leren een vaste plek in het leren te geven. Een uitwisseling met Zuid-Afrika werd op het laatste moment afgezegd en er werd gezocht naar een alternatief. Vanuit Mariëndael wordt het Speciaal Onderwijs in Suriname al vijf jaar ondersteund met het verzorgen van hardware, connectivity en basistraining ict. De stap naar inhoudelijk gebruik, aan leerlingen de mogelijkheid geven samen te leren en te communiceren, lag toen voor de hand.

“Al dat gemekker dat leerkrachten ouderwets zijn en niet willen? Larienkoek”

Inclusief onderwijs

Bob: “We vinden het belangrijk om te werken aan ‘inclusief onderwijs’, waarbij leerlingen uit het regulier en speciaal onderwijs samenwerken. De keuze van de scholen is in samenwerking met SG Mariëndael en het BSO [Bureau Speciaal Onderwijs] in Paramaribo gemaakt. In totaal nemen 13 scholen deel, zeven in Suriname en zes in Nederland. Uniek is dat er in Suriname ook een school voor doven en slechthorenden een school voor blinden en slechtzienden deelnemen [zie voor een scholenoverzicht de website www.ict-edu.nl > landen > Suriname]. De dagverslagen werden door Anja iedere avond

trouw in een pictoverslag gezet, wat het ‘inclusieve karakter’ van de reis en de Learning Circle nog eens extra onderstreept: elke leerling verdient de kans er bij te horen!”

De banden met Suriname bieden voor scholen in Nederland de unieke mogelijkheden te Internationaliseren in het Nederlands. Naast de SO-PO Learning Circle loopt er nog een Learning Circle PO in nauwe samenwerking met iEARN Suriname. Daarvan wordt verslag gedaan op Twinschools website.

Bob: “Het primaire doel is om leerlingen uit Suriname en Nederland goed en uitdagend onderwijs te bieden, waarmee ze kennis en vaardigheden opdoen om als zelfstandig wereldburger deel te nemen aan de maatschappij. Recht op een volwaardig bestaan is een recht van ieder kind. Verder wil ik ook aan leerkrachten en schoolleiders laten zien dat het helemaal niet zo moeilijk is om dat concreet te maken. We hebben de tools en of ‘wij’ meedoen, ook onze kinderen in Nederland die kans op wereldwijd onderwijs geven, is onze keuze. Iedere deelnemer, geen enkeling uitgezonderd, viel op enig moment wel eens stil. De schrijvende verschillen. Al drie jaar vechten om een krijtjesbord in je klas, tegenover de keuze: “bestellen we dit jaar nog 4 of 8 digiborden?” Niets tegen digiborden hoor, dat is een fantastisch middel voor activerend onderwijs. Maar het kost helemaal niet zoveel extra moeite om je denkraam iets wijder open te zetten en je af te vragen: hoe kunnen wij, Nederlandse leerlingen, leerkrachten, schoolleiders, ouders, ons onderwijs zo vorm geven dat we ‘inclusief anderen’ denken?”

Leerkrachten en leerlingen op 'leeravontuur'

Belangrijke overeenkomsten tussen het Nederlandse en Surinaamse onderwijs zijn de kinderen en de gedrevenheid van de leerkrachten. Natuurlijk spreken we in beide landen Nederlands. Maar het zijn juist de leerkrachten die nu hun leerlingen de kans bieden op 'een leeravontuur' te gaan. Leren uit een boekje over elkaars landen is onderwijs uit vorige eeuwen. Samen, door middel van ict, onderzoek doen in je eigen land, en al samen lerend nieuwe kennis vergaren is de basis voor onderwijs in de 21e eeuw. Het was voor de leerkrachten dan ook gemakkelijk om direct contacten te leggen en in gesprek te gaan... Zoveel punten van herkenning leverde prachtige gesprekken op.

Maar er zijn ook een aantal opvallende verschillen, met als belangrijkste de beschikbare middelen om onderwijs te verzorgen. Bob: "Ik heb al in veel landen gewerkt en echte armoede gezien en geroken. Met de zeer beperkte middelen doen de Surinaamse scholen ongelooflijk goed werk. Maar ik schaam me als Nederlander om te zien dat een kind in Suriname nog geen 1/10 van de middelen ter beschikking heeft. Volle klaslokalen, geen vervanging voor afwezige leerkrachten..." Een leerkracht nam vanuit Nederland lesboeken mee die in haar school niet meer gebruikt werden. Ze heeft daar een school in Suriname heel blij meegemaakt en er zijn concrete plannen voor vervolg. Maar, denk ik dan, wat voor onze kinderen niet meer goed genoeg is, is wel goed genoeg voor.....vult u zelf maar aan. Elke kind, waar het ter wereld ook geboren wordt, heeft recht op passend onderwijs. Dat zijn de Millennium Develop-

ment Goals in de praktijk! Daar zal ik voor blijven opkomen, zolang ik kan".

En er was... Internet!

De ene school die bezocht wordt, heeft wel een computer en internet, terwijl een andere school dat niet heeft. Er zijn verschillen tussen de scholen. Om de communicatie tussen de scholen in Suriname en Nederland op peil te houden is het van belang dat iedere deelnemende school in Suriname in ieder geval kan beschikken over 1 computer met een internetverbinding. Een enorme stap vooruit werd geboekt toen er binnen drie dagen, met volle aanwezigheid van alle deelnemers, landelijke kranten en televisie een samenwerkingsovereenkomst getekend kon worden met Telesur. Telesur is de grootste telecom provider in Suriname. Samen tekenden Telesur, het ministerie van

“Ook met slechts één computer in de hele school kun je meedoen aan een internetproject”

Onderwijs en ICT&E een overeenkomst om alle deelnemende scholen binnen 2 weken van een vaste ADSL-lijn te voorzien, verbonden met tenminste twee computers op het internet. En dat voor 4 jaar!

Bob: " Juist door te investeren in de samenwerkingsovereenkomst met Telesur en de professionalisering

van leerkrachten hopen we een basis te hebben gelegd voor een duurzame samenwerking. ICT&E gaat samen met NBL aan de slag om de benodigde € 15.000 euro voor de infrastructuur [ADSL] gefinancierd te krijgen. Internet is een kostenpost waar de scholen in Suriname zelf voor opdraaien. Dus zullen we, op basis van de successen van de nu lopende Learning Circles, ook met het Ministerie van onderwijs in Suriname om de tafel gaan. Pas als er ook op lokaal niveau eigenaarschap wordt gevoeld en internationaal samenwerkend leren gezien wordt als onlosmakelijk onderdeel van leren in de 21e eeuw, zal er sprake zijn van echte inbedding. Voor het schooljaar 2008-2009 staan er al minstens 3 Learning Circles [SO – PO – VO], met een mogelijke uitwisseling, in de steigers."

Leren in de 21e eeuw

De leerkrachten zijn enthousiast over dit project en hebben veel zin om er mee aan de slag te gaan. Sterker nog, meteen na terugkomst in Nederland is men weer met dit project verder gegaan. Bob: " We hebben niets anders dan zeer positieve reacties ontvangen. Ik voel weer energie. Wat hebben wij het goed, wat kan je veel van elkaar leren... Heidi en Viatrix, leerkrachten van de Heijenoord-school in Arnhem, bedachten om naast de wiki van de Learning Circle een parallelle wiki op te zetten waar alle klassen van de school meedoen. Dat hebben we nog op de laatste dag in het Internetcafé in Paramaribo geregeld. Dan denk ik: zie je wel, al dat gemakker dat leerkrachten ouderwets zijn en niet willen? Larietoe. Begin maar eens om je af te vragen wat er nodig is om leren in de 21e eeuw in jouw school mogelijk te maken. Da's meer dan nieuwe

computers.. dat vraagt om investeren in mensen en ze de tijd en ruimte geven om te kunnen veranderen. En dat kreeg ik terug van 2 schoolleiders die mee waren: Nanske en Jan-Willem. Die zagen met eigen ogen dat 'die leuke snoepreisjes' niets anders dan 24 uur per dag leren zijn. Natuurlijk op een aantrekkelijke manier, maar dat mag toch ook? We zien hoe het enthousiasme van een week energie voor een schooljaar kan geven. Dat maakte deze studiereis zo bijzonder. Confrontatie, onderdompeling en reflectie, de tijd krijgen om samen als groep al die indrukken te verwerken.

Uiteindelijk leidt dat tot innovatie. Durven los te laten, met je kids op een leeravontuur gaan!"

Tot slot...

De Learning Circle wordt in Nederland afgerond met een feestelijk muziek-evenement op vrijdag 31 mei. Armand Muinda Mayala uit Congo en Alex Hanssen uit Arnhem studeren met de leerlingen Afrikaanse en Surinaamse nummers in. Het 'dansidan, dansidan' zal zeker klinken!

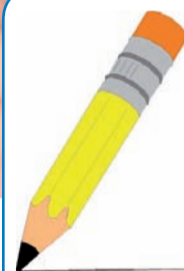
www.ict-edu.nl
www.learningcircles.nl
www.twinschools.nl
www.learn.org
www.stinafo.nl

Flink bruin geworden, heel veel gezien, veel gedaan en veel samen beleefd. En dankbaar, dat we dit konden doen en dat het zo goed is gegaan. Bijzondere mensen

ontmoet en nieuwe dingen gedaan, iets betekend voor een ander. Een fijne sfeer, en een heel mooi land met gemotiveerde leerkrachten. Al die dingen gingen door mijn hoofd toen ik eenmaal thuis achter mijn pc zat en deze woorden intikte. Nu niet meer zeuren als het kopieerpapier weer op is, dacht ik nog... Ik ben benieuwd hoe we deze Learning Circle samen vorm gaan geven. Maar dat het gaat lukken, daar zijn we wel van overtuigd. Samen kunnen we veel. Adjossi Suriname, we shall meet again!

Uit het reisverslag van Willem

Bij het napraten over dit bezoek komen we [Nanske en Viatrix] tot de conclusie dat we van deze school veel kunnen leren, dat we een goede spiegel voorgehouden hebben gekregen. Het heeft alleen

zin om je druk te maken over de dingen waar je zelf invloed op kunt uitoefenen. Orde en discipline en beleefdheid zijn niet ouderwets, maar kunnen best samen gaan met een goed pedagogisch klimaat en zijn bovendien een goede voorbereiding op functioneren in de maatschappij. Onderwijs hoeft niet de hele dag, elk uur leuk en flitsend en spannend te zijn, gewoon leren lezen en rekenen en schrijven blijft de kern van ons vak. Ook met slechts één computer in de hele school kun je meedoen aan een internetproject.

Uit het reisverslag van Viatrix en Heidi

De partners die betrokken zijn bij learning Circle Suriname – Nederland:

- **BSO:** Bureau Speciaal Onderwijs. Zij verzorgen de coördinatie in Suriname.
- **Scholengemeenschap Mariëndael**, die gedurende 5 jaar i.s.m. **Stichting Nationaal Fonds 'het gehandicapte kind'**, in Suriname een fantastische basis legde waarop nu samen verder wordt gebouwd.
- **Kennisnet:** ondersteunt de Learning Circle via het 'Train-de-trainer' concept en hebben elke school in Suriname van een digitale camera voorzien.
- **NBL** [Nederland Breedbandland] legde de contacten met de Provincie Gelderland en is een partner in het vinden van en duurzaam vervolg voor de periode van 2008-2012.
- **Provincie Gelderland**, die het project financieel ondersteunt en een sterke stimulator is van samenwerking tussen scholen uit het PO en SO in Gelderland.